

viet nam BULLETIN

eerste herdruk

No. 1 11 juni 1966

Verschijnt om de 14 dagen

Redactie: P. van Dorp
P. Korver
O.D.v.d. Muijzenberg
Tineke Nijenhuis
A.A. Regtien

Red./adm. adres: Vietnam Bulletin
ASVA, Weesperstraat 51, Amsterdam
Gironr. 13500 t.b.v. A 2599
t.n.v. ASVA, onder vermelding
Vietnam Bulletin

Abonnement f 5.- per half jaar

Het probleem Vietnam lijkt langzamerhand in een zodanig stadium gekomen dat grotere groepen van de Nederlandse bevolking zich hiervoor gaan interesseren. Een aantal berichten en achtergrondgegevens die voor een goed begrip van het grootste belang zijn, komt om verschillende redenen in Nederland niet voldoende aan de orde en blijft zelfs voor de geïnteresseerden veelal onbekend.

De redactie hoopt in het Vietnam Bulletin een evenwichtige selectie te bieden van feiten en beschouwingen uit de nationale en internationale pers, aangevuld door achtergrondgegevens van deskundige aard. Het Bulletin zal korte aankondigingen van boeken en brochures over Vietnam opnemen.

De redactie die onafhankelijk van enige organisatie werkt, stelt zich achter de volgende vier punten:

1. Stopzetting van de bombardementen
2. Terugtrekking buitenlandse troepen
3. Erkenning van het Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner
4. Zelfbeschikking voor het Vietnamese volk

die ook door het Jongerencomité voor Vrede en Zelfbeschikking in Vietnam en de Actiegroep Vietnam onderschreven worden.

Het Bulletin stelt zich verder ten doel om de verschillende Vietnam-activiteiten en acties in eigen land aan te kondigen en zonodig in de vorm van een kort verslag in bredere kring bekendheid te geven.

De redactie

Deze eerste uitgave van het Vietnam Bulletin besteedt vooral aandacht aan de Boeddhisten, geeft een chronologisch overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in Vietnam vanaf 16 mei tot 4 juni, geeft enkele berichten die ingaan op de directe of indirecte invloed van de oorlog in Vietnam op landen als West-Duitsland, Zweden, Thailand en Australië.

Het is de bedoeling een dergelijke methodiek in de opzet in de toekomst enigszins te handhaven, in die zin dat telkens een bepaald onderwerp dat op dat moment in de pers over Vietnam sterk in de belangstelling staat met zoveel mogelijk achtergrondinformatie te behandelen.

Om verzekerd te zijn van een regelmatige en uitgebreide informatie over Vietnam in bovenomschreven zin hebben we uiteraard een groot aantal betalende abonneés nodig. Er zijn er al flink wat, maar we hebben er nog meer nodig. Wij vragen U, ons te helpen bij deze werving van abonnementen.

DE BOEDDHISTEN IN ZUID VIETNAM

Achtergrond

- Terwijl de crisis in Vietnam voortduurt, komt een politiek patroon naar voren dat maar al te bekend is in de geschiedenis van Azië. De maatschappij van Vietnam verdselt zich in toenemende mate langs godsdienstige lijnen. Maar, zoals in andere landen die onder vreemde heerschappij geleden hebben, is de religie vaak ook een symbool van nationaal gevoel en politieke houdingen. De meerderheid van het Vietnamese volk heeft een verwarde godsdienst, samengesteld uit Boeddhisme, Tacisme en voorouderverering. De religie is vaag, en als zij doordrigend is, is zij moeilijk af te grenzen. Maar belangrijker dan dit is het feit dat er groeperingen bestaan die nauwkeuriger bepaald zijn en die zich veel meer bewust zijn van hun geloof. De religieuze gemeenschappen zijn ook candidaten voor politieke macht geweest. Onder hen zijn de Boeddhisten. De meesten van hen zijn vrij excentrieke typen, gezien in het deel van de wereld waar zij wonen. Het Boeddhisme dat in Zuidoost Azië in het algemeen gevonden wordt, is het Hinayana-Boeddhisme. In Zuid Vietnam overheerst het Mahayana-Boeddhisme.

Mahayana-Boeddhisme - het Boeddhisme van het 'Grote Voertuig' - is minder leven-verloochenend dan het Hinayana Boeddhisme. Het ligt meer in de aard van de Mahayana-Boeddhisten strijdlustig te zijn op politiek gebied en ze staan meer op hun rechten ...

De tegenstanders van de Boeddhisten in Vietnam zijn de Katholieken wier aantal ongeveer één-tiende van de bevolking bedraagt. De vasthoudendheid, de vastberadenheid en de geestesgesteldheid van de Vietnamese katholieken vormen een sleutel tot het begrip van de recente gebeurtenissen...

Onder de Katholieken is iets van een geregeide cultus (het 'Personalisme') gegroeid rond de ideeën van de Franse theoloog Emmanuel Mounier. Dit is niet te verwonderen. De Vietnamezen hebben altijd voor cultussen opengestaan.

Terwijl een analyse van het religieuze patroon in Vietnam tien jaar geleden melding zou hebben moeten maken van allerlei vreemde sekten, is het voornaamste conflict de laatste tijd dat tussen de Boeddhisten en de Katholieken. Tijdens het bewind van de Fransen waren de Boeddhisten van politieke macht beroofd en daarna duurde hun gevoel van buitengesloten zijn voort tijdens de dictatuur van de katholieke Ngo Dinh Diem, de eerste erfgenaam van de Franse heerschappij.

Het voornaamste element in de strijd was de mate van organisatie. De katholieken met hun felle, onvermoeibare bisschoppen waren zeer goed georganiseerd, de Boeddhisten minder. Toch waren het de Boeddhisten die uiteindelijk het regime van Ngo Dinh Diem vernietigden. Hun kracht lag in de instinctieve massale actie.

Deze was spontaan, onvoorbereid en daarom des te ontzagwekkender. Hun geduldig verzet, zonder een gevierde leider of een georganiseerde politieke partij die effectief bestreden en vernietigd zou kunnen worden, versloeg Diem uiteindelijk en gaf hun, theoretisch althans, dezelfde rechten als de katholieken.

Sinds de datum van Diems val is de invloed van de Boeddhisten vergroot. Maar zij zijn in hun opmars gestuit omdat ze zelfs na hun succes nog steeds de organisatie van hun tegenstanders misten. De laatste tijd is de strijd enigermate beïnvloed door de communisten uit het Noorden. Dit heeft de katholieken in de kaart gespeeld die het hebben doen voorkomen alsof de Boeddhisten geheel geïnfiltreerd zouden zijn. In feite verklaren zij met kracht dat zij even nationalistisch zijn als wie dan ook. Hun vurige wens is die van de meeste mensen in Vietnam, namelijk om met rust gelaten te worden, om vrij te zijn hun eigen strijd te leveren zonder rekening te hoeven houden met een vreemde vijand of een vreemde bondgenoot.

De Boeddhistische zettingen zijn nog voorzichtig en weifelend, maar ze kunnen nauwelijks vermijden dat ze samen zullen moeten werken met de krachten die vóór neutraliteit zijn ...

Tijdens de burgeroorlog in China steunde de derde macht die opkwam tussen 1945 en 1947 tenslotte het Communisme en vervreemde geheel van de Verenigde Staten. Het vooruitzicht is somber voor de Amerikanen, als ze niet in staat zullen zijn te voorkomen dat het Chinese patroon zich herhaalt in Vietnam. =

(Guy Wint, The Observer, 17 april 1966)

Hoe zijn de Boeddhisten georganiseerd ?

- In de eerste negen maanden na de militaire staatsgreep die Diem ten val bracht op 1-2 november 1963 concentreerden de Boeddhisten zich op de opbouw van de Verenigde Boeddhistische Kerk die op 3 januari 1964 gevormd werd. Deze heeft twee afdelingen, de Raad voor Geestelijke Zaken met de bejaarde Thich Tinh Khiat als min of meer titulair hoofd en Tri Quang als secretaris-generaal en de Raad voor de Verwezenlijking van het Dharma, die veelal Boeddhistisch Instituut of Instituut voor Wereldlijke Zaken genoemd wordt, waarvan Tam Chau de voorzitter is. =

(Adam Roberts, Peace News, 20 mei 1966)

- Er zijn vijf groeperingen buiten de Kerk:

1. De Mahayana groepering van Mai Tho en Tru Yen, waarvan het hoofdkwartier in de Chua Xaloi pagode in Saigon gevestigd is. Deze factie geniet een grote aanhang in de hoofdstad en het zuidelijk deel van de delta.
2. De Theravada (= Hinayana-) Boeddhisten van Saigon en Danang.
3. De Chinese Mahayana-belijders van Cholon (tweelingsstad van Saigon)
4. De Cambodjaanse belijders van het Theravada-Boeddhisme in Saigon en de delta.
5. De Hoa Hao sekte

Van deze groeperingen steunen alleen de Cambodjanen de Verenigde Boeddhisten. Maar de Kerk voert de krachtigste agitatie onder de Boeddhisten en daarom zijn andere groeperingen niet geneigd zich ertegen te verzetten, aldus de schijn wekkend het standpunt van de Verenigde Kerk te steunen, wat geenszins altijd het geval is.

Achter de schermen wenden de Amerikanen hun invloed aan om Boeddhisten die niet aangesloten zijn bij de Kerk enigerlei vorm van coöperatie te doen gaan met voorstanders van de Katholieken en de strijd-
bewegingen. -

(C.L. Sulzberger, New York Times International Edition
13 april 1966)

Wie zijn de leiders ?

- Er zijn vier belangrijke monniken in de organisatie, ieder van hen draagt de titel 'thich', een religieuze eretitel die 'eerwaarde' betekent....

Tam Chau, 45 jaar, hoofd van het machtige Instituut voor Wereldlijke Zaken die zijn steun vooral onder de Noord-Vietnamese refuges die in Saigon wonen, vindt, niet onder de Vietnamezen uit Midden-Vietnam die Tri Quang steunen. Hij is een schuwe, kleine, brildragende man met slaperige ogen en wordt gewoonlijk als minder militant dan Tri Quang aangemerkt.

Thien Minh, een man met een rond gezicht en van bijna vrouwelijk voorkomen die aan het hoofd staat van de Boeddhistische Jeugd Beweging. Hij is assistent en plaatsvervanger van Tri Quang. Een militant man, aan wie de organisatie van de heftige demonstraties (in april) wordt toegeschreven.

(1 juni slachtoffer van een bomaanslag)

Quang Lien, 40, een raadselachtige kleine man die aan de Yale University studeerde en graag aan Amerikaanse correspondenten vraagt welke universiteit zij bezochten. Hij heeft een aantal neutralistische campagnes geleid in het verleden, maar zijn invloed schijnt te zijn afgenomen. -

(R.W. Apple Jr., New York Times International
Edition 16-17 april 1966)

Tri Quang. Zijn geschoren hoofd en rond gezicht doen hem jonger schijnen dan zijn 44 jaren. Hij wordt door sommige waarnemers als typische representant van een nieuw type Boeddhistische leiders beschouwd. Hij is energiek, houdt zich op de hoogte van culturele en intellectuele stromingen in het Westen, en is sterk beïnvloed door dertig jaren van politieke onrust en revolutie in Zuidoost Azië.

Hij werd geboren in de provincie Quangbinh, in het huidige Noord Vietnam. Hij studeerde aan het Boeddhistisch instituut in Hue dat eens de keizerlijke hoofdstad was. Hij heeft een broer die officier in het Noord-Vietnamese leger is en een andere die Boeddhistisch monnik in Noord-Vietnam is.

Op zijn 24e jaar werd hij lector aan het Boeddhistisch Instituut in Hanoi. Vervolgens gaf hij een Boeddhistisch tijdschrift uit en bezocht eenmaal Japan ter gelegenheid van een Boeddhistische conferentie.

Tri Quang werd tweemaal door de Fransen gearresteerd omdat hij contacten had gehad met de strijdmacht van de Vietminh die tegen de Fransen streed. Toen het regime Ngo Dinh Diem in één grote razzia op 21 augustus 1963 alle oppositionele Boeddhistische leiders probeerde op te pakken, ontsnapte Tri Quang ternauwernood en ontving politiek asyl in de Amerikaanse ambassade in Saigon, wat stormen van protest van de zijde van de Zuidvietnamese regering deed opsteken.

Sedert de geslaagde staatsgreep tegen het Diem-regiem hebben Tri Quangs oproepen tot actie drie opeenvolgende regeringen ten val gebracht. -

(New York Times International Edition, 21 april 1966)

Tri Quang en Tam Chau die in het verleden rivalen waren, hebben steeds één front gemaakt als het om belangrijke zaken ging, zoals op enkele korte perioden na, bij de recente confrontatie met de regering Nguyen Cao Ky.

- Als de Boeddhisten binnen de komende paar maanden aan de macht komen, zou Tri Quang waarschijnlijk een dominante figuur in de regering zijn. Sommige mensen menen dat hij, evenals Aartsbischop Makarios, in het openbare leven zou treden, terwijl anderen menen dat hij door zal gaan zijn invloed indirect uit te oefenen. - (R.W. Apple, New York Times International Edition, 16-17 april 1966)

Tri Quang en de toekomst van Vietnam

Zeker is dat Tri Quang een machtige positie in het Zuidvietnamese leven zal blijven bekleden, zodat het van belang is, zijn mening over de toekomst te leren kennen, met name op het stuk van de verhouding tot het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid Vietnam.

Tri Quang is een moeilijk te benaderen man, maar in maart en april zijn journalisten van verschillende bladen erin geslaagd hem interviews af te nemen:

- Vraag: Uw tegenstanders beweren dat U een communistisch oud-strijder bent en dat Uw broer een belangrijke functie heeft in het bestuur van Noord Vietnam.

Antwoord: Ik heb gestreden om mijn land te bevrijden van de oorlog en van de vreemdelingen. Daar ga ik mee door. Het is juist dat mijn broer een verantwoordelijke functie vervult in het Noorden. En trouwens, wie heeft er vandaag de dag in Vietnam geen broer die bij de Vietcong is ? -

(l'Express, 20 april 1966)

- Wij zijn niet op het Communisme gesteld omdat het atheïstisch is en wij zijn tegen de regering omdat die geen rekening houdt met de behoeften van het volk.-

(New York Times, 21 april 1966)

In het voorjaar van 1965 zei men dat Tri Quang

- een staakt het vuren (wenste) en vrije algemene verkiezingen die zouden leiden tot een regering met een onaantastbaar volksmandaat om te onderhandelen met het 'Nationale Bevrijdingsfront'.

(Adam Roberts, Peace News, 20 mei 1966)

De Boeddhisten waren er in het begin van 1965 van overtuigd dat het grootste deel van de aanhangers van de Vietcong dit waren niet uit communistische sympathie, maar uit nationalisme. Het zou dus makkelijk zijn, in een van buitenlandse inmenging vrijgemaakt Zuid Vietnam de niet-communisten van de 'handlangers van Hanoi' los te weken en aan de zijde van de Boeddhisten te krijgen.

In dezelfde tijd verklaarde Tri Quang:

- Wij Vietnamezen zijn er ons volledig van bewust dat wij nooit in vrede met de Vietcong kunnen leven - of met welk soort communisme ook.

(Adam Roberts, Peace News, 20 mei 1966)

Ook in recente interviews, zoals dat met de hoofdredacteur van de Saigon Daily News, blijkt een anti-communistisch standpunt:

- ... De Nationale Vergadering en de regering die door die vergadering gekozen zal worden, moeten de onafhankelijkheid en de wil zelf te beslissen volledig tot uiting brengen. Om deze reden mogen marxisten en vermomde slaven niet tot die vergadering toegelaten worden. -

(News from Vietnam, no.290, 15 april 1966)

Hiermee lijkt de interpretatie van een journalist van l'Express van Tri Quang's toekomstverwachtingen enigszins in strijd:

- De eerwaarde Tri Quang vreest de mededinging van de Viet Cong niet. Zijn redenering is vrij eenvoudig: In het Vietnam van morgen zullen slechts twee machten bestaan: het Bevrijdingsfront en de Boeddhisten. De Boeddhisten beschikken over een ideologie die minstens even sterk is als het marxisme. Zij moeten zich alleen nog organiseren tot een partij zoals de Christendemocraten in Italië en dan zal de coëxistentie van de twee machten mogelijk zijn zonder dat de één de ander zal overheersen. (l'Express, 20 april 1966)

Als men C.L. Sulzberger mag geloven, hebben de Boeddhisten in de afgelopen maanden minstens eenmaal contact gehad met de 'Viet Cong':

- Eind maart vond een ontmoeting plaats tussen Che Viet Tan, voorzitter van het ondergrondse 'Gemeentelijk Comité' van de Vietcong in Danang en Ha Xuan Ky, voorzitter van het (pro-Boeddhistische) 'Strijdcomité' van Danang. Zij bespraken het volgende gezamenlijke actieplan. Het Strijdcomité zou uitgebreid worden tot nationale omvang met als uiteindelijke doel, de Amerikanen eruit te gooien. De Vietcong zou dan het vuren staken en een coalitieregering met de Boeddhistische politieke activisten organiseren. Er is nog geen aanwijzing dat dit programma reeds tot uitvoering wordt gebracht. -

(C.L. Sulzberger, New Yorks Times International Edition, 22 april 1966)

De laatste opmerking van Sulzberger verkrijgt relief door de uitleg die Todd geeft:

- Tri Quang, op de hoogte gesteld van deze onderhandelingen door twee van zijn assistenten, Thien Minh en Ho Giac heeft zich tegen de plannen verzet. De bonze meent dat de Boeddhisten nog niet sterk genoeg georganiseerd zijn als partij om voldoende tegenspel te kunnen leveren aan de kaders van het Front. In Washington zeggen bepaalde deskundigen dat Tri Quang het nog niet zonder Ky als tegenwicht tegen de communisten kan stellen. Dat zal ingrijpend veranderen zodra de Boeddhistendhisten hun interne problemen hebben opgelost. - (Olivier Todd, Nouvel Observateur, 4-10 mei 1966)

DE 'SMERIGE' OORLOG

In 'Le Monde' verscheen een vijftal artikelen van Robert Guillain over Vietnam onder de titel 'La seconde "sale guerre"'. De artikelen verschenen op 21, 22-23, 24, 25 en 26 mei 1966. Uit het tweede artikel nemen we het volgende over:

Een essentieel kenmerk van de situatie in Vietnam is het feit dat de Vietcong is binnengedrongen in alle regeringsinstellingen. De Vietcong heeft begrepen dat het in zijn belang is geen parallel-organisaties in het leven te roepen, maar zich zoveel mogelijk in de officiële organisaties te nestelen zoals een microbe in het bloed. Op welke manier ze hun proviand krijgen ?

Wel, voornamelijk met Amerikaanse schepen. Hun wapens ? Van het Zuidvietnamese leger. Hun geld ? Dat is hetzelfde als dat van Saigon. Hun politie ? Die is zeker voor een gedeelte die van het regime. Militaire inlichtingen krijgen ze ruimschoots van militairen van het regeringsleger.

De schijn is dus bedrieglijk en het spel is vals. Dat de rivier van Saigon niet geblokkeerd is - het zou voldoende zijn een boot dwars tot zinken te brengen - komt niet omdat de Vietcong dat niet kan, maar omdat ze zichzelf daarmee zou benadelen. Dat de grote metalen brug bij Hué niet opgeblazen wordt, is omdat de 'Viets' hem nodig hebben. Als een of andere weg niet afgesneden is, is dat omdat het voor het moment nuttiger is de reizigers en de koopwaar te laten passeren, maar tegen betaling van een belasting.

Niet ver van Saigon, dichtbij een Franse rubberplantage, controleren guerilla-strijders in zwart uniform, op klaarlichte dag midden op de weg het verkeer, sinds maanden op dezelfde plaats. Hetzelfde gebeurt, en dat is welbekend, op de weg naar Dalat. De Vietcong heeft er een echt belastingkantoor bij kilometerpaal 138 en geeft hem die belasting betalen een reçu af. Er komen tot 5000 mensen per dag voorbij en ook alle proviand en groenten voor Saigon. De dagelijkse inkomsten moeten, naar men meent, meer dan 700.000 piasters zijn. Heel vaak is de post van het regeringsleger die aan dit alles een eind zou kunnen maken, vlakbij, in het geval van genoemde plantage op 1 km. Maar het garnizoen komt niet in actie. Het is duidelijk dat er dus inderdaad tussen regeringstroepen en Vietcong op zeer veel plaatsen een modus vivendi bestaat. Dit is zeer vaak het geval met de Zuidvietnamese 'burgermilitie', de slecht betaalde militairen (ongeveer f 40.- per maand) die de versterkinkjes van de dorpsverdediging bewaken. Als de 'viets' binnen schotsafstand voorbijtrekken, kijken ze de andere kant op. In ruil daarvoor worden ze voorlopig met rust gelaten.

Wat het gewone leger betreft: men rekent er volgens een Vietnamese bron op dat er tenminste 10 % clandestiene Vietcong-leden in zitten en die schatting is waarschijnlijk nog optimistisch. De infiltratie vindt plaats tot in de hoogste rangen. Men heeft er een bewijs van gehad onder het kabinet van generaal Khanh, toen men twee leden van de Vietcong heeft ontmaskerd in de hoogste raad van het leger.

Nadat men ze in stilte in de gevangenis gezet had en men ze een half jaar vergeten had, zijn ze vrijgelaten wegens goed gedrag ! Een ander zot voorbeeld van een stille afspraak: in Saigon leveren clandestiene bureaus vrijgeleides aan soldaten van het regeringsleger die hun verlof bij hun familie willen doorbrengen in dorpen van het 'Viet' gebied.

De administratie zit vol 'cellen'. De Vietnamese autoriteiten hebben wat dat betreft niet veel illusies. Een minister van het kabinet-Ky maakte, aan het eind van een goede lunch, deze verbazingwekkende opmerking tegen mij: 'Wat wilt U dat ik doe ? Mijn administratief personeel bestaat voor 40 % uit leden van de Vietcong.'

Ergens anders gaf een hoge ambtenaar mij de spoorwegen als voorbeeld. Het is onmogelijk treinen te laten lopen. De guerrilla-strijders blazen niet alleen de spoorbaan op (per dag worden gemiddeld 20 spoorbruggen opgeblazen) maar hun vrienden, de spoorwegaarbeiders, helpen hen bij het opblazen van treinen. Van hen weet de Vietcong hoe een convooi wordt samengesteld, en op die manier laten ze de kneedbom niet zomaar onder een wagen ontploffen, maar juist onder de pantserwagen die het convooi beschermt. Verandert men, op het laatste moment, de volgorde der rijtuigen ? Degenen die met kneedbommen langs de spoorweg staan, weten het onmiddellijk en houden er rekening mee.

De infiltratie van de Vietcong in de grote steden baant de Amerikanen die daar zeer op bedacht zijn, veel zorgen. De relletjes onlangs hebben hen er toch wel een beeld van moeten geven, want die zijn stellig ernstiger geworden door de aanwezigheid van geheime Vietcongliden. In februari schatte men dat er in Saigon 4000 cellen van de Vietcong waren, in principe elk van 5 man. Deze 20.000 agenten zijn tegelijkertijd agitators en gewapende krachten, dus zij vormen een hele wachtende divisie in de hoofdstad. Men dacht dat er een tweede divisie was geïnfiltrerd in Gia-Dinh, een voorstad van Saigon. In Hué is de infiltratie in de hele administratie, volgens niet-Amerikaanse en zeer goed geïnformeerde zegslieden, zó groot dat er niets in de gemeente beslist wordt zonder medeweten, of liever, zonder toestemming van de Vietcong. Hun agenten, gecamoufleerd als regeringsambtenaren geven hen een soort vetorecht tegen elke maatregel die ongunstig voor de zaak zou zijn.

In onverschillig welke stad die belegerd wordt door de Vietcong, en dat worden ze allemaal, ziet men elke dag autobussen volgepropt met mensen die letterlijk huiveringwekkende bestemmingen opgeven, d.w.z. plaatsen midden in het vijandelijke gebied. Als ook maar één regeringsfunctionaris in het voertuig zou stappen, dan zou hij bij de eerste de beste controlepost gearresteerd worden; een Amerikaan zou al na enige kilometers in mootjes gehakt zijn. Maar de gewone mensen hebben het recht te passeren, en ook dit is een stille afspraak met de 'Viets'.

Uit het derde artikel uit dezelfde serie in 'Le Monde':

De bouw van enorme Amerikaanse installaties maakt van de onafhankelijkheid van Zuid-Vietnam een zinledig begrip. Van deze onderneming is een belangrijk aspect in het buitenland slechts weinig bekend: de Amerikaanse maatschappij die het monopolie heeft gekregen van alle openbare werken in Zuid-Vietnam is een plaats gaan innemen die buiten alle proportie is.

De vier grootste ondernemingen voor publieke werken in de Verenigde Staten hebben gezamenlijk de Maatschappij VIETNAM BUILDERS opgericht, die een nieuwe macht is gaan vormen naast de grote, maar al te vaak met elkaar rivaliserende Amerikaanse diensten (State Department, US Aid, CIA, US Army, enz.) Het werkprogramma van de VIETNAM BUILDERS overtreft in belangrijkheid het beroemde Manhattan Project dat de atoombom gemaakt heeft.

Honderd bouwobjecten op meer dan 30 verschillende plaatsen verstoren de interne structuur van Zuid-Vietnam totaal. Er zijn op het ogenblik 25.000 Vietnamezen, 1.700 buitenlanders en 1.800 Amerikanen in dienst. Maar deze cijfers zullen stijgen tot resp. 50.000, 8.000 en 5.500. De omzet, voorzien voor 1966 bedraagt 240 miljoen dollar, waarvan 97 voor havens, 72 voor vliegvelden en 47 voor gebouwen en kampen.

Er gaat in Saigon een hardnekkig gerucht dat de regering van generaal Ky de basis Camranh voor 99 jaar aan de Amerikanen heeft overgedragen. Het feit dat ze er gigantische werken uitvoeren die van Camranh één van de grootste marinebases ter wereld moeten maken, maakt deze bewering niet onwaarschijnlijk.

- 'De minister van buitenlandse zaken van Indonesië, Adam Malik, heeft verklaard dat de Verenigde Staten hun strijdkrachten uit Zuid-Vietnam moeten terugtrekken en dat de regeling van Vietnam een zaak is van de Vietnamezen zelf.

In een belangwekkende toespraak voor het parlement zei Mr. Malik 'dat Indonesië de strijd van de Vietnamezen tegen de interventie van de Verenigde Staten' steunt.

Mr. Malik sprak tot een gehoor waaronder de ambassadeur van de Verenigde Staten, Marshall Green.

(Christian Science Monitor, 11-5-66)

BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN 16 MEI - 4 JUNI

- 16-5-66 Ky zet luitenant-generaal Ton That Dinh af als bevelhebber van het noordelijke militaire district. Dinh zoekt bescherming bij de Amerikaanse mariniers in Danang.
- 17-5-66 Ky trekt een divisie uit de Mekongdelta naar het gebied van Saigon terug teneinde de veiligheid van de hoofdstad te verzekeren. Ky bevestigt dat de divisie gereed wordt gehouden om tegen boeddhistische rellen op te treden.
- 18-5-66 Ky installeert luitenant-generaal Huynh Van Cao (r.k.) als de vierde bevelhebber van het noordelijke militaire district in twee maanden. Ky zet 2000 man troepen in tegen het opstandige Danang. De Verenigde Boeddhistische Kerk zegt haar bestand met Ky op.
- 20-5-66 De pasbenoemde generaal Cao weigert het bevel van de regering in Saigon, om de pagodes in Danang aan te vallen, uit te voeren. Hij wordt van zijn kommando ontheven en zoekt bescherming bij de Amerikaanse mariniers in Danang. Het Bevrijdingsfront besluit de aanvallen op de Ky-troepen op te voeren bij wijze van steun aan de bevolking van het noorden van Zuid-Vietnam. De opstandige troepen in Danang dreigen de Amerikaanse vliegbasis bij deze stad te vernietigen, als de Amerikanen niet onmiddellijk de regeringstroepen uit Danang terugtrekken. De Amerikanen trekken hun vliegtuigen van de basis terug. De luchtmacht van Ky bombardeert versterkingen van het Bevrijdingsfront in de buitenwijken van Saigon.
- 23-5-66 Twee pagodes, de laatste bolwerken van het verzet in Danang, worden door Ky-troepen ingenomen. De Amerikanen waarschuwen dat Zuidvietnamese vliegtuigen die Amerikaanse posities beschieten, zullen worden neergeschoten. In Saigon vinden felle anti-Amerikaanse betogingen plaats. Het Amerikaanse opperbevel stelt een nieuwe avondklok in voor Amerikaanse militairen in Saigon.
- 27-5-66 De Amerikaanse bibliotheek in het opstandige Hué wordt uit protest tegen de Amerikaanse steun aan Ky geplunderd. De Amerikaanse burgers worden uit Hué geëvacueerd; het Amerikaanse consulaat wordt ontruimd.
- 30-5-66 Drie boeddhisten en een student verbranden zichzelf uit protest tegen de regering-Ky. De boeddhistische leider Thich Tri Quang verklaart dat Johnson door zijn steun aan Ky alle sympathie bij de boeddhisten heeft verspeeld.
- 1-6-66 Het Amerikaanse consulaat in Hué wordt geplunderd. In Saigon wordt een moordaanslag gepleegd op een van de boeddhistische voormannen, Thich Thien Minh.
- 4-6-66 Ky vraagt waarnemers van de Verenigde Naties bij de door hem op 11 september te houden verkiezingen. Rusland en U Thant wijzen het voorstel af. De boeddhisten verklaren verkiezingen die door Ky worden georganiseerd, te zullen boycotten. Ze eisen het onmiddellijke aftreden van Ky en het instellen van een burgerregering.

KORTE BERICHTEN

Thailand heeft besloten om militaire hulp te verlenen aan Zuid-Vietnam zo wordt officieel meegedeeld in Bangkok. Vlootenheden en eenheden van de luchtmacht zullen binnen twee maanden naar Vietnam gaan. Een communiqué deelt mee dat 'de regering van Thailand van mening is dat de situatie in Vietnam zijn weerslag zal hebben op de andere landen in die streek en zeer in het bijzonder op Thailand als de vrije landen niet in staat zouden zijn om de communistische agressie te stoppen.-

(Le Monde, 5 mei 1966)

Geheel onofficieel en zonder enige strijdkrachten te leveren, is Thailand een van de meest behulpzame bondgenoten (van de USA) in de oorlog in Indo-China. Vijfenvierzig procent van alle bomaanvallen op Noord-Vietnam, en vele acties tegen de opstandelingen in Laos worden uitgevoerd vanuit bases in Thailand, die ter beschikking van de Amerikaanse vliegtuigen gesteld zijn. Deze vermetele afspraak is nooit officieel bevestigd, maar het is een van de best verborgen geheimen van Azië. Zowel Hanoi als Peking laten er dan ook geen twijfel aan bestaan dat ze willen proberen het gezag van de regering van Thailand te ondermijnen en het regime omver te werpen.

(C.L. Sulzberger in de New York Times
15-4-66)

Voor de Amerikaanse vliegers in Vietnam is de zogenaamde Ho Chi Minh route een bron van frustratie. Laos heeft toestemming gegeven dat Amerikaanse piloten de paden bombarderen die door Laos van Noord- naar Zuid-Vietnam lopen. Maar de toestemming is slechts gegeven onder vele beperkingen. Hoe verdacht de dorpen er ook uit mogen zien, ze mogen niet worden gebombardeerd. De vliegers zijn er echter van overtuigd dat sommige dorpen geen echte dorpen zijn. Onder de 'hutten' zijn communistische vrachtwagens vol manschappen en voorraden verborgen. Als er luchtalarm gegeven wordt, stoppen de vrachtwagens en veranderen in een 'dorp'. Laos heeft ook uitdrukkelijk gesteld dat doelen die meer dan 60 meter van open paden en wegen verwijderd zijn buiten het te bombarderen gebied liggen. Zo trekken de soldaten naar het zuiden, op een afstand van honderden of duizenden meters van de paden, zonder dat ze door aanvallen van Amerikaanse vliegtuigen gehinderd worden. En wat erger is, ze stellen hun ak-ak's, machinegeweren en geweren op en wachten rustig af, veilig van de kant van de weg, tot de vliegtuigen komen. (Christian Science Monitor, 15-4-66)

Senator Wayne Morse zei tegen McNamara dat hij graag zou zien dat president Johnson 'naar New York zou gaan en de Veiligheidsraad zou vragen een resolutie aan te nemen waarin wordt aangedrongen op een staakt het vuren in Vietnam. Dat zou de Fransen en Russen in een moeilijke positie brengen.'

Maar in feite zou een oproep het vuren te staken Washington evenzeer in een moeilijk parket brengen. Het zou er op neer komen dat we de theorie van de enclaves die door de regering is verworpen, moeten aanvaarden. Een staakt het vuren zou de leiders van het Nationale Bevrijdingsfront de controle over grote gebieden geven. Dit zou hen in een zeer goede positie plaatsen bij eventuele onderhandelingen.

(Christian Science Monitor, 14-5-66)

- Voor de eerste maal werd het gas - in poedervorm - neergeworpen in vaten van 40 kilo elk, die voorzien zijn van een explosieve lading die 25 seconden na het uitwerpen ontploft. Als de heli-copters op 1000 meter hoogte vliegen, moeten de vaten ontploffen als ze de boomtoppen bereiken, net voordat ze de grond raken. Majoor Dismore (chemisch expert van de Amerikaanse eerste infanterie divisie) verklaarde dat na de eerste dichte wolken van traan-gas, er kristallen van het poeder op de bladeren achterblijven die nog een week werkzaam blijven. Als ze worden aangeraakt, bijv. door de voeten van een soldaat, scheiden ze opnieuw hetzelfde traanverwekkende gas af. Na de gasaanval van afgelopen donderdag spoelde een gaswolk over het land; de mensen in het hoofdkwartier 8 km verderop moesten hun gasmaskers op zetten. - (New York Times, 11-5-66)

Over de laatste opiniepeiling van Gallup in de USA:

- 54 % van de ondervraagden is in feite van mening dat als de Zuid-vietnamezen niet snel een einde maken aan hun onderlinge strijd, de USA onmiddellijk hun troepen terug moeten trekken. Het aantal voorstanders van een Amerikaans vertrek loopt op tot 72 voor het geval dat de regering in Saigon de strijd tegen de Vietcong zou staken. - (Le Monde, 24-5-66)

- Amerikaanse vliegtuigen hebben vorige week een eigen infanterie-eenheid te velde gebombardeerd. Twee Amerikanen sneuvelden en 58 werden gewond, zo is door een Amerikaans woordvoerder medegedeeld. (N.R.C., 18-5-66)
- President Johnson gispte tijdens een partijbijeenkomst in Chicago diegenen 'die zich in hun zenuwachtigheid tegen de eigen leiders, het eigen land en de eigen soldaten keren'. (N.R.C., 18-5-66)
- Zweden heeft geweigerd om wapens aan de Verenigde Staten te ver-kopen vanwege de Amerikaanse politiek in Vietnam. Een woordvoer-der van de regering had geen commentaar. Een Amerikaanse bron ver-meldt dat verschillende U.S.-missies Zweden hebben bezocht om wapens te kopen en daarbij ervan op de hoogte zijn gesteld dat de regering besloten had om export van oorlogsmateriaal naar de Verenigde Staten niet toe te staan. Zweden is officieel tegen de oorlog en is van mening dat het alleen maar opgelost kan worden door onderhandelingen met alle betrokken partijen, de Vietcong inbegrepen. (New York Herald Tribune, 26-5-66)

Westduitsland en Vietnam

De minister van defensie van de V.S., McNamara zei met betrekking tot de rol van Westduitsland in de oorlog in Vietnam tijdens het Senaatsdebat in januari van dit jaar: 'Wij kunnen binnen afzienbare tijd verwachten dat ... in het bijzonder Duitsland, afgezien van West-Europa, een veel grotere rol dan tot nu toe ... (en) een belang-rijkere militaire rol dan tot nu toe bij de verdediging van de vrije wereld over zal nemen.'

Op de vraag van Senator Thurmond: 'Ik neem toch aan dat U Uw inspan-ningen zult voortzetten om de Duitsers ertoe te bewegen met voldoende kracht deel te nemen en in Vietnam werkelijk te helpen?' antwoordde McNamara: 'Dat zal inderdaad gebeuren'.

(Uittreksel uit het protokol van het senaatsdebat zoals weer-gegeven in 'Der Spiegel' van 21-2-66)

LITERATUUR OVER VIETNAM

'Vietnam, achtergronden van een konflikt', door Harry Haas. Uitgave van de Christen Studenten Associatie, januari 1966. Prijs f 2.-- Te bestellen op giro 67086 t.n.v. NCSV, Zeist. Het boekje geeft een historisch overzicht van de verschillende partijen in het konflikt.

'Vietnam-rapport, moord of missie?', samengesteld door de Socialistische Jongeren Groep Winschoten, mei 1966. Prijs f 1.-, te bestellen via giro 1214555, t.n.v. M.G. Dekker, Blijham (Gr.) Het rapport bevat een grondige studie van de Vietnamese oorlog. Ook de houding van de Nederlandse regering en de Nederlandse politieke partijen wordt besproken.

'Der endlose Krieg, Bericht über Vietnam', door Heinz Abosch. Uitgave van 'Stimme der Gemeinde', 6 Frankfurt am Main, Finkenhofstr.4. Voor deze brochure is gedeeltelijk gebruik gemaakt van gegevens uit de Westduitse pers.

'The Viet-Nam Reader, articles and documents on American Foreign Policy and the Viet-Nam crisis.' Edited by Marcus G. Raskin and Bernard B. Fall. Uitg. Random House, New York. Prijs \$ 5.95. Dit boek is een verzameling documenten en verklaringen van vooraanstaande politici over de oorzaken en de gevolgen van de oorlog in Vietnam.

MEDEDELINGEN

Actiegroep Vietnam (Belieslaan 2, Heiloo)

Zondag, 19 juni. Stille protestmars tegen de oorlog in Vietnam. Verzamelen half acht bij Domela Nieuwenhuis, Nassauplein, Amsterdam.

Jongerencomité voor Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam (postbus 2056, Amsterdam). De brochure van het Jongerencomité is te bestellen voor f 0.50 op postgiro 611302.

D R U K W E R K

H.G.J. Zonnenberg

Foostbus 187

UTRECHT 1

25

Afz. Vietnam Bulletin
ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam